

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009–2014

Dokument ze zasedání

16. 10. 2013

B7-0480/2013

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o migračních tocích ve Středomoří, se zvláštním důrazem na tragické události u
ostrova Lampedusa
(2013/2827(RSP))

**Daniel Cohn-Bendit, Hélène Flautre, Franziska Keller, Jean Lambert,
Judith Sargentini, Jean-Jacob Bicep, Rebecca Harms**
za skupinu Verts/ALE

Usnesení Evropského parlamentu o migračních tocích ve Středomoří, se zvláštním důrazem na tragické události u ostrova Lampedusa (2013/2827(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na jejich dodatkové protokoly,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 439/2010 ze dne 19. května 2010, kterým se zřizuje Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu¹,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. dubna 2013, kterým se stanoví pravidla pro ostrahu vnějších námořních hranic v kontextu operativní spolupráce koordinované Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (COM(2013)0197),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1168/2011 ze dne 25. října 2011, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 o zřízení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie²,
- s ohledem na společné sdělení Evropské komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 20. března 2013 nazvané „Evropská politika sousedství: směrem k posílenému partnerství“ (JOIN/2013/0004),
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. dubna 2011 o přezkumu evropské politiky sousedství – jižním rozměru³,
- s ohledem na otázku k ústnímu zodpovězení na téma „Program Unie týkající se dobrovolného trvalého přemístění“ ze dne 20. května 2013,
- s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o návštěvě jeho delegace na Lampeduse v listopadu 2011,
- s ohledem na články 77 a 80 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že při poslední tragédii u břehů ostrova Lampedusy dne 3. října 2013 přišlo o život přes 300 migrantů;

¹ Úř. věst. L 132, 29.5.2010, s. 11.

² Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 1.

³ Úř. věst. C 296 E, 2.10.2012, s. 114.

- B. vzhledem k tomu, že podle Mezinárodní organizace pro migraci zahynulo od roku 1993 na moři minimálně 20 000 osob, což opět poukazuje na to, že je naléhavé třeba přehodnotit přístup EU k migraci a azylové politice a učinit vše, co je možné, k záchraně ohrožených lidských životů, a že je třeba, aby členské státy plnily své mezinárodní povinnosti, pokud jde o záchranu životů na moři;
- C. vzhledem k tomu, že v dubnu 2012 přijalo Parlamentní shromáždění Rady Evropy (PACE) rezoluci 1872(2012) s názvem „Životy utopené ve Středozemním moři: kdo za to může?“, která dospěla k závěru, že pokud nefunguje pátrací a záchranná zóna proto, že stát, který za tuto zónu odpovídá, nesplní svou zákonnou povinnost „poskytnout pomoc“, pak za koordinaci pátrací a záchranné operace odpovídá stát, který obdržel první žádost o pomoc;
- D. vzhledem k tomu, že na úrovni EU je stále nejasné, jaké je rozdělení odpovědnosti mezi jednotlivé subjekty v této oblasti působící (NATO, Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Frontex), členské státy), pokud jde o poskytování pomoci potápějícím se plavidlům a pokud jde o odpovědnost za koordinaci pátrací a záchranné operace;
- E. vzhledem k tomu, že směrnice Rady 2002/90/ES ze dne 28. listopadu 2002, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu¹, vyvolala nejistotu mezi rybáři a provozovateli námořní plavby, pokud jde o odpovědnost a pravděpodobnost beztrestnosti v případě záchrany životů na moři;
- F. vzhledem k tomu, že právní předpisy EU již v současnosti skýtají řadu nástrojů, např. vízový kodex a Schengenský hraniční kodex, které umožňují udělit uprchlíkům vízum z humanitárních důvodů;
- G. vzhledem k tomu, že by členské státy měly být podněcovány k tomu, aby využívaly prostředky, které budou k dispozici v Azylovém a migračním fondu a ve Fondu pro vnitřní bezpečnost, a prostředky, které jsou k dispozici v rámci přípravné akce umožňující přesídlení uprchlíků při mimořádných situacích, které zahrnuje mimo jiné tato opatření: podporu osob, které již byly uznány za uprchlíky podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR); podporu mimořádných opatření v případě skupin uprchlíků, které jsou označeny za priority a které jsou cílem ozbrojeného útoku nebo se nacházejí v jiných krizových situacích, ve kterých jsou v mimořádném nebezpečí a v ohrožení života; v případě potřeby během mimořádných situací poskytnutí mimořádné finanční podpory UNHCR a jeho styčným organizacím v členských státech a na úrovni EU;
- H. vzhledem k tomu, že EU právě jedná o partnerstvích v oblasti mobility se zeměmi jižního Středomoří, a to i v souvislosti s ostrahou hranic; vzhledem k tomu, že Itálie a Libye se v červenci 2013 rozhodly posílit svou spolupráci při kontrole migrace na základě dohody podepsané v dubnu 2012; vzhledem k tomu, že několik členských států (Španělsko, Itálie, Francie, Malta, Portugalsko, Kypr a Řecko) a Libye se v září 2013 rozhodly spojit své síly v rámci projektu Seahorse Mediterraneo;
1. je toho názoru, že události na Lampeduse by měly být skutečně probrat Evropu z letargie

¹ Úř. věst. L 328, 5.12.2002, s. 17.

a že jediným způsobem, jak předejít další tragédii, je politicky připustit, že povinnost zachránit životy je nade všemi pravidly a právními předpisy, a přijmout koordinovaný přístup založený na solidaritě a odpovědnosti, opírající se o společné nástroje;

2. vyzývá EU a její členské státy, aby v oblasti vnější činnosti nespolupracovaly se sousedními zeměmi při kontrole migrace, pokud tyto země neprokáží, že respektují lidská práva migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl, mj. zřízením efektivního systému pro posuzování žádostí o azyl a pro ochranu uprchlíků; žádá, aby byla zvýšena finanční pomoc UNHCR; doporučuje, aby měla Libye dohodu s UNHCR o křesle v této organizaci; žádá větší technickou pomoc, včetně lidských zdrojů, pro lepší monitorování uprchlíků a usnadnění přesídlování;
3. pokud jde vnitřní opatření EU, žádá zvýšení rozpočtu Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO);
4. zdůrazňuje, že přemísťování osob pod mezinárodní ochranou a žadatelů o azyl je jednou z nejkonkrétnějších forem solidarity a sdílení odpovědnosti; zdůrazňuje důležitost projektů, jako je pilotní projekt přemísťování přistěhovalců z Malty v rámci EU (EUREMA), a jeho prodloužení; v jeho rámci byly a jsou osoby pod mezinárodní ochranou přemísťovány z Malty do jiných členských států, a je pro vyvíjení více iniciativ tohoto typu; lituje skutečnosti, že tento projekt nebyl tak úspěšný, jak se očekávalo, protože členským státům se příliš nechce na něm spolupracovat; žádá členské státy, aby se aktivněji účastnily projektu EUREMA v duchu solidarity a sdílení odpovědnosti; vyzývá Komisi, aby navrhla stálý a efektivní mechanismus přemísťování těchto osob v rámci EU;
5. žádá agenturu Frontex, aby pomáhala členským státům v situacích, které vyžadují zvýšenou technickou a operativní pomoc na vnějších hranicích EU, s přihlédnutím k tomu, že takovými situacemi mohou být humanitární krize a záchranné operace na moři (článek 2 výše uvedeného nařízení o agentuře Frontex); naléhavě vyzývá agenturu Frontex, aby plně využívala veškeré nástroje, které má k dispozici k uskutečňování své strategie prosazování základních práv ve Středomoří, zejména tím, že požádá svého úředníka pro otázky základních práv, aby posoudil fungování operace Hermes a zaměřil se přitom konkrétně na nejnovější tragické události v Sicilském zálivu;
6. zdůrazňuje zejména nutnost sdílení odpovědnosti v oblasti azylové politiky a doporučuje, aby byl vytvořen řádně financovaný mechanismus založený na objektivních kritériích a na právu žadatelů o azyl a osob pod mezinárodní ochranou zvolit si, kde požádají o pobyt, s cílem zmírnit tlak na ty členské státy, do nichž přichází vyšší počet žadatelů o azyl a osob pod mezinárodní ochranou, ať už v absolutních číslech, nebo ve srovnání s ostatními státy;
7. připomíná, že solidarita EU by měla být nerozlučně spjata s odpovědností; připomíná, že členské státy mají zákonnou povinnost poskytnout pomoc migrantům plavícím se na moři; vyzývá členské státy, které nedodržují své mezinárodní povinnosti, aby přestaly vracet plavidla, která mají na palubě migranty;
8. žádá, aby EU a její členské státy zrušily jakékoli právní předpisy kriminalizující osoby, které poskytnou pomoc migrantům plavícím se na moři; žádá Radu, aby přezkoumala směrnici 2002/90/ES a vyjasnila, že poskytování humanitární pomoci migrantům na moři v ohrožení života je vítáno a že se nejedná o počinání, jež by mělo mít za následek

jakýkoli postih; vyzývá členské státy, aby zrušily jakékoli právní předpisy, které označují nelegální vstup nebo pobyt na jejich území za trestný čin;

9. vyjadřuje znepokojení nad tím, že vzrůstající počet osob riskuje své životy tím, že podstupuje nebezpečnou cestu lodí po Středomoří do EU; žádá členské státy, aby přijaly opatření, která umožní žadatelům o azyl přístup do azylového systému Unie bezpečným způsobem, aniž by museli využívat služeb pašeráků lidí nebo zločineckých sítí a dávat své životy v sázku;
10. zdůrazňuje, že při přijímání uprchlíků a migrantů je zapotřebí jednoduššího přístupu a větší solidarity s členskými státy, které čelí obzvláštnímu tlaku; vyzývá členské státy, aby se ujistily, že jsou správně uplatňována a vymáhána všechna ustanovení jednotlivých nástrojů Společného evropského azylového systému (CEAS);
11. žádá o pozastavení předávání osob podle nařízení Dublin II v případech, kdy nelze zaručit práva žadatelů o azyl, což se týká Itálie, Řecka a Malty; domnívá se, že nařízení Dublin II¹, které upravuje rozdělení odpovědnosti za vyřizování žádostí o azyl, klade neúměrnou zátěž na ty členské státy, které jsou vstupními body do EU, a nezajišťuje spravedlivé rozložení odpovědnosti za poskytnutí azylu mezi členské státy; konstatuje, že systém Dublin II, jak byl dosud uplatňován, v prostředí charakterizovaném velmi různými azylovými systémy a nedostatečnou mírou uplatňování azylového *acquis*, vedl k nerovnému zacházení se žadateli o azyl a zároveň má nepříznivý dopad na slučování rodin a integraci; mimoto zdůrazňuje jeho nedostatky z hlediska účinnosti a nákladové efektivnosti, neboť více než polovina schválených přesídlení se nikdy neuskutečnila a stále přetrvává značný počet případů, kdy táž osoba předkládá žádosti v různých státech; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby žadatelé o azyl, kteří jsou vráceni do určitého členského státu na základě nařízení Dublin II, nebyli diskriminováni jen na základě toho, že jsou osobami předávanými podle nařízení Dublin II;
12. je toho názoru, že bezpečný a legální vstup do EU je efektivnějším nástrojem než nelegální vstup se všemi riziky spojenými s pašováním lidí, obchodováním s lidmi a s ohrožením života při plavbě na moři; vyzývá proto členské státy, aby přijímaly osoby, které potřebují mezinárodní ochranu, prostřednictvím vízového systému, a zejména aby uplatňovaly článek 25 vízového kodexu, podle něhož může členský stát vydávat víza s omezenou územní platností, pokud to pokládá z humanitárních důvodů za nutné, nebo čl. 5 odst. 4 písm. c) Schengenského hraničního kodexu, které dává členskému státu možnost povolit státnímu příslušníku třetí země vstup na své území z humanitárních důvodů; vyzývá členské státy, aby v regionech s vysokým počtem uprchlíků posílily své konzulární kapacity kompetentními zaměstnanci; vyzývá Komisi a členské státy, aby prioritně zkoumaly další možnosti, jak vytvořit podmínky pro legální vstup migrantů do EU; vyzývá členské státy, aby prioritně uzavřely jednání o návrhu směrnice o sezónních migrujících pracovnících²; žádá Komisi, aby připravila plán pro vytvoření systému legální migrace pro EU;

¹ Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států, Úř. věst. L 50, 25.2.2003, s. 1.

² Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem sezónního zaměstnání (COM(2010)0379).

13. připomíná členským státům, že osoby žádající o mezinárodní ochranu by měly být předány příslušným vnitrostátním orgánům pro udělování azylu a měly by mít přístup ke spravedlivým a účinným postupům udělování azylu a k humánním podmínkám přijetí;
14. vyzývá Komisi a členské státy, aby nadále monitorovaly současnou situaci a pracovaly na plánování postupu v nepředvídaných situacích, včetně možnosti uplatňovat směrnici o dočasné ochraně¹, pokud a když to budou okolnosti vyžadovat;
15. vyzývá členské státy, aby v souladu s platným mezinárodním a unijním právem dodržovaly zásadu nenavracení; vyzývá členské státy, aby okamžitě ukončily praktiky protiprávního a dlouhodobého zadržování, které jsou porušením mezinárodního a evropského práva, zejména pokud jde o zadržování nezletilých, a upozorňuje, že zadržování migrantů musí vždy být až poslední a krajní možností, musí se dít na základě administrativního rozhodnutí a být řádně odůvodněné a dočasné;
16. nabádá členské státy, aby reagovaly na akutní potřeby prostřednictvím přesídlování doplňujícího stávající vnitrostátní kvóty a přijímání uprchlíků z humanitárních důvodů; vybízí členské státy, aby využívaly prostředky, které jsou dosud k dispozici v rámci přípravné akce / pilotního projektu pro přesídlování; žádá členské státy, aby stanovily výši příspěvku a zvýšily částku na osobu;
17. vyzývá Unii, aby se urychleně dohodla na nových pravidlech pro operace na moři koordinované agenturou Frontex, aby se docílilo přijetí účinných a koordinovaných záchranných opatření na úrovni EU a aby se zajistilo, že operace budou prováděny v plném souladu s příslušnými mezinárodními právními předpisy a normami v oblasti lidských práv a práv uprchlíků a s povinnostmi, které ukládá mořské právo; plně podporuje tvrzení, že pravidlo o zapojení se do pátrání a záchrany při společných operacích by mělo být právně závazné, a vyzývá členské státy, aby tento postoj podpořily;
18. vyzývá Unii a její členské státy, aby pracovaly na zavedení účinných a předvídatelných mechanismů určujících bezpečná místa pro vylodění zachráněných uprchlíků a migrantů; připomíná, že bezpečným místem se rozumí místo, ve kterém není ohrožena bezpečnost přeživších a ochrana jejich základních práv, včetně zásady nenavracení;
19. vyzývá Unii a její členské státy k zavedení mechanismů profilování a předávání, včetně přístupu ke spravedlivým a efektivním postupům udělování azylu osobám, které potřebují mezinárodní ochranu, na základě předpokladu, že vylodění nutně neznamená výlučnou odpovědnost, co se týče zpracování žádostí a řešení situace ze strany státu, na jehož území se osoby zachráněné na moři vylodí;
20. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi a Radě.

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími, Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12.